

Muistio

TYÖLLISYYDEN ASIAKASRAATI

Aika Ma 11.12.2017 klo 13-16

Paikka Kotileipurin herkkupaja, Suvantokatu 2, Joensuu

Osallistujat:

Työllisyyden asiakasraadissa oli mukana yksi uusi jäsen ja seitsemän vanhaa jäsentä. Sihteerinä toimi osan aikaa Marika Myllynen.

Muistion liitteenä tapaamisessa esitetyt diat.

1. Vertaisarviointi työttömän identiteettiä koskevaan väitöskirjatutkimukseen

Tutkija Sirpa Eklundin väitöskirjatutkimuksen tarkoituksena on saattaa työttömän ääni julki. Tutkimus käsittelee työttömän identiteettiä ja sen pääaineisto on kerätty ruuhka-Suomesta. Asiakasraatia pyydettiin toimimaan apuna vertaistamisessa täyttämällä kyselylomakkeet, joille oli kirjattu aineistosta nousseita väittämiä. Sirpa lupasi tulla kertomaan tutkimuksesta ja koostamastaan aineistosta seuraavaan raatitapaamiseen.

2. Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen pyynnöstä koulutuksesta valmistuneiden työn etsimistä tukevan palvelun ideointi

Pohjois-Karjalan ELY-keskus ja TE-toimisto pyysivät asiakasraatia ideoimaan koulutuksesta valmistuneille suunnattua, työn etsimistä tukevaa palvelua. Alla raadille esitetyt kysymykset ja lumipallomenetelmällä työstetyt vastaukset niihin.

A) *Mikä auttaisi/tukisi sinua parhaiten työn löytämisessä koulutuksesta valmistumisen jälkeen?*

1. Työhönvalmentaja huolehti ja rohkaisi
2. Työhönvalmentajan ja TE-toimiston kanssa yhteistyössä vaihtoehtojen pohtiminen, henkilökohtainen kontakti.
3. Työnantajien infotilaisuudet tai rekrytilaisuudet, joissa on mukana työnantajia, joilla on avoimia työpaikkoja, esim. Työtä-tapahtuma.
4. Isompi palkkatuki mahdolliseksi heti koulutuksen jälkeen, kompensoi vastavalmistuneen palkkaamisessa. Palkkatuki saattaa nyt tipahtaa koulutuksen aikana, mikä vaikeuttaa työllistymistä.
5. Omavalmentaja valmistuneelle heti koulutuksen jälkeen, jonka kanssa yhdessä etsiä työpaikkoja.
6. Tarjottaisiin koulutusta aloille, joilla töitä. Ei koulutettaisi liikaa tai kouluttamisen vuoksi. Koulutuksia on liikaa, harjoittelupaikkoja on vaikea saada.
7. Ajantasaista koulutusta, sisällöt nykyaikaa. Koulutusten suunnittelu työnantajien kanssa. Täsmä- ja

rekrykoulutukset.

8. Jo koulutuksen aikana harjoittelupaikka, joka on tuleva työpaikka. Työnantajien ja koulutustahojen yhteistyö jo heti alussa.
9. Kaikenlaisten rasististen esteiden poistaminen (ikärasismi), miten muuttaa asenteita? Ei vastakainasettelua nuorten ja aikuisten välillä. Joustavuutta puolin ja toisin.
10. Autetaan ja tuetaan työperäiseen muuttamiseen ihmisiä, joilla on siihen mahdollisuus. Tukea esimerkiksi vuokranmaksuun alussa. Muuttoavustus on pieni. TE-toimistosta ohjeita ja tiedotusta avustyksista tai liikkuvuusavustuksen maksajalta.
11. Koulutuksen järjestäjältä vinkkejä tulevista työpaikoista myös muilla paikkakunnilla.

B) Mitä palvelun aikana pitäisi tapahtua? Miten palvelu tulisi toteuttaa? Kuvaa mahdollisimman konkreettisesti.

1. Palvelun aikana tulisi kartoittaa ja löytää työnhakijan voimavarat. Palvelu tulisi toteuttaa yksilöllisesti: kohtaamalla ihminen ja ottamalla huomioon ihminen kokonaisuutena hänen tietonsa ja taitonsa, jopa piilevät huomioiden, ei pelkkä tutkintotodistus.
2. Viranomaisella pitäisi olla psykologista silmää, mihin asiakas sopii. Työntekijä olisi läsnä, vähintään "minimivälittäminen". Työntekijällä olisi kanttia ehdottaa asiakkaalle toista suuntaa, jos nykyinen ei vaikuta oikealta. Työntekijällä olisi näkemystä siihen, mikä veisi asiakasta eteenpäin. Parempi tietysti, jos vahvistusta soveltuvuuteen alalle saa jo ennen kouluttautumista (koulun testit, ammatinvalintapsykologi).
3. Henkilökohtainen kohtaaminen, kasvokkaisuus
4. Yhteyden ylläpito. Palveluntarjoaja olisi aktiivinen ja aloitteellinen yhteydenpidossa.

C) Mikä kannustaisi sinua osallistumaan palveluun?

1. Varmuus palvelun jälkeisestä työpaikasta
2. Kahvia ja pullaa
3. Kulukorvaus esim. bussilippu
4. Viranomaisen ottaa huomioon asiakkaan oikeasti
5. Päiväraha
6. Hyvä ryhmähenki
7. Hyvä vetäjä (inhimillinen ja ideoiva)
8. Houkutteleva informaatio palvelusta
9. Koulutuksen jälkeinen kannustaminen
10. Konkreettista tietoa/infoa, eikä kaunisteluja tai turhia "houkutusia"
11. Itsenäisesti ajatteleva vetäjä, ei toista ulkoa opittua lauseita
12. Rekrytointi tapahtumia

D) Mistä ensisijaisesti etsisit tietoa tällaisesta palvelusta? Miten palvelua tarvitsevat löytäisivät parhaiten palvelun piiriin? Missä palvelusta tulisi olla tietoa saatavilla?

1. Kouluttajalla tulisi olla tietoa saatavilla heti koulutuksen aikana ja jälkeen

2. Työkkärissä tulisi olla tietoa saatavilla heti koulutuksen aikana ja jälkeen
3. Etsisin netistä tietoa eri sivuilta esim. työkkäri, Kela, liiton sivut, JELLI
4. Paikallislehdissä ilmoitus, ei kaikilla ole tietokoneita
5. Facebook, ”puskaradio”
6. Paikallisradio, kansalaistalon ilmoitustaulu yms.
7. Kaikki jotka toimivat tässä palvelussa (toimijat) tiedottavat palvelusta omille yhteistyökumppaneilleen
8. Kirjalliset kirjeet mahdollisille kohderyhmille

E) Onko sinulla aikaisempia hyviä kokemuksia palvelusta, jonka uskoisit auttavan koulutuksesta valmistuvia?

1. Pohjois-Karjalan Sosiaaliturvayhdistyksen työnetsintä
2. Koulutukseen liittyvän työharjoittelun kautta ”jalka oven väliin”
3. Esim. Monsteri yms. työnhakukoneet
4. Joensuun kaupungin työllisyysyksikkö
5. Ei
6. Työnetsintä
7. KAIKU-hanke

F) Mitä muita ajatuksia haluaisit asiaan liittyen tuoda esille?

1. Semmoisten alojen koulutuksia, joissa on työvoimapulaa
2. Olisi helpommin saatavilla tietoa yleensä työpaikoista, yhden luukun taktiikka, yhden oven takana
3. Henkilökohtainen palvelu!
4. Kehitetään palvelukonsepti, jossa on mieltä ja järkeä. Tajutkaa, että työ on meille tärkeä!
5. Ikärasismi
6. Henkilökohtainen, yksilöllinen kohtaaminen
7. Todella oikea työ, ei tekemällä keksitty
8. Turhat koulutukset pois, ei kouluteta esim. Joensuussa niille aloille mille ei kerta kaikkiaan ole töitä
9. Kunnon opetusta -> lähiopetus

Lopuksi kohtien A ja B asiat sijoitettiin nelikenttään (dia 5) sen mukaan, miten helppo tai vaikea ne olisi raatilaisten mielestä toteuttaa ja miten vaikuttavia ne olisivat. Karkeasti jaoteltuna ideat sijoittuvat seuraavasti:

Helppo toteuttaa ja vaikuttava

- Työhönvalmentaja huolehti ja rohkaisi
- Koulutuksen järjestäjältä vinkkejä tulevista työpaikoista myös muilla paikkakunnilla.
- Kaikenlaisten rasististen esteiden poistaminen (ikärasismi), miten muuttaa asenteita? Ei vastakainasettelua nuorten ja aikuisten välillä. Joustavuutta puolin ja toisin.

- Palvelun aikana tulisi kartoittaa ja löytää työnhakijan voimavarat. Palvelu tulisi toteuttaa yksilöllisesti: kohtaamalla ihminen ja ottamalla huomioon ihminen kokonaisuutena hänen tietonsa ja taitonsa, jopa piilevät huomioiden, ei pelkkä tutkintotodistus.
- Viranomaisella pitäisi olla psykologista silmää, mihin asiakas sopii. Työntekijä olisi läsnä, vähintään ”minimivälittäminen”. Työntekijällä olisi kanttia ehdottaa asiakkaalle toista suuntaa, jos nykyinen ei vaikuta oikealta. Työntekijällä olisi näkemystä siihen, mikä veisi asiakasta eteenpäin. Parempi tietysti, jos vahvistusta soveltuvuuteen alalle saa jo ennen kouluttautumista (koulun testit, ammatinvalintapsykologi).
- Henkilökohtainen kohtaaminen, kasvokkaisuus
- Yhteyden ylläpito. Palveluntarjoaja olisi aktiivinen ja aloitteellinen yhteydenpidossa.

Vaikea toteuttaa ja vaikuttava

- Työhönvalmentajan ja TE-toimiston kanssa yhteistyössä vaihtoehtojen pohtiminen, henkilökohtainen kontakti.
- Työnantajien info- tai rekrytilaisuudet, joissa on mukana työnantajia, joilla on avoinna työpaikkoja, esim. Työtä-tapahtuma.
- Isompi palkkatuki mahdolliseksi heti koulutuksen jälkeen, kompensoi vastavalmistuneen palkkaamisessa. Palkkatuki saattaa nyt tipahtaa koulutuksen aikana, mikä vaikeuttaa työllistymistä.
- Omavalmentaja valmistuneelle heti koulutuksen jälkeen, jonka kanssa yhdessä etsiä työpaikkoja.
- Tarjottaisiin koulutusta aloille, joilla töitä. Ei koulutettaisi liikaa tai kouluttamisen vuoksi. Koulutuksia on liikaa, harjoittelupaikkoja on vaikea saada.
- Ajantasaista koulutusta, sisällöt nykyaikaa. Koulutusten suunnittelu työnantajien kanssa. Täsmä- ja rekrykoulutukset.
- Jo koulutuksen aikana harjoittelupaikka, joka on tuleva työpaikka. Työnantajien ja koulutustahojen yhteistyö jo heti alussa.
- Autetaan ja tuetaan työperäiseen muuttamiseen ihmisiä, joilla on siihen mahdollisuus. Tukea esimerkiksi vuokranmaksuun alussa. Muuttoavustus on pieni. TE-toimistosta ohjeita ja tiedotusta avustyksista tai liikkuvuusavustuksen maksajalta.

3. Terveiset työelämä- ja tasa-arvovaliokunnan kuulemistilaisuudesta

Eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunta kutsui 6.10.2017 kuulemistilaisuuteen Pohjois-Karjalan Sosiaaliturvayhdistyksen ja työllisyyden asiakasraadin edustajat. Matkaan lähtivät Johanna Seppänen ja Heli Karttunen. Kuultavina olivat myös edustajat Kuntaliitosta, Suomen Punaisen Ristin Kontti-ketjusta ja Tasa-arvoasiain neuvottelukunnasta. Pohjois-Karjalan TE-toimisto lähetti kirjallisen lausunnon.

Valiokunta esitti useita kysymyksiä asiakasraadin ja Pohjois-Karjalan Sosiaaliturvayhdistyksen edustajille, jotka koskivat seuraavia teemoja:

- kasvokkaisten määräaikaishaastattelujen toteutuminen
- lyhytaikaisten töiden vastaanottamisen aiheuttamat taloudelliset vaikeudet

- työttömien mahdollisuus ennakoida heille langetettavia sanktioita
- niiden työttömien määrä, joilla ei ole valmiuksia sähköiseen asiointiin
- työttömien terveystarkastukset
- työhönvalmennus- ja työnetsintäpalveluiden yleisyys
- Pohjois-Karjalan ammattibarometrin mukaan tietyillä aloilla on pulaa työntekijöistä ja silti työttömyys on suurta, miksi näin
- asiakasraadin rooli ja merkitys Pohjois-Karjalassa

Valiokunnan antama lausunto asiasta löytyy linkistä

<https://www.eduskunta.fi/valtiopaivaasiakirjat/TyVL+8/2017>. Dioilla 10-15 on nähtävissä ne teemat, joita asiakasraadin muistioista ja Pohjois-Karjalan Sosiaaliturvayhdistyksen työntekijöiltä oli nostettu valiokunnassa pidettyyn lyhyeen puheenvuoroon. Oranssilla merkityt asiat on huomioitu valiokunnan lausunnossa, joko sellaisenaan tai kursivoilla esitetyllä tavalla.

Seuraava kerta:

Seuraava raatitapaaminen pidetään viikolla 9. Raatilaisille ilmoitetaan aika ja paikka myöhemmin. Teemana ainakin työttömän identiteettiä koskeva väitöskirjatutkimus.

Muistion kirjasivat 12.12.2017

Marika Myllynen ja Johanna Seppänen